

2011-12-21
Dnr 43-2011:377

Kiruna kommun

kiruna@kommun.kiruna.se

Rektorn vid Svappavaara skola

henrik.sydstrand@skola.kiruna.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Svappavaara skola
i Kiruna kommun

Tillsyn av Svappavaara skola

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kiruna kommun under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Svappavaara skola besöktes av Skolinspektionen den 19 oktober 2011.

Skolinspektionen bedömer att Svappavaara skola måste förbättra sin uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat. I skolans dokumentation redovisas endast en samlad resultatbild av elevernas måluppfyllelse och som gäller för rektorsområdets 3 skolor. Av Skolverkets officiella statistik för läsåret 2010/11 framgår dock att meritvärdet för elever i årskurs 9 ligger på drygt 200 poäng och är därmed lägre jämfört med riket. Skolan saknar en sammanställning av elevernas kunskapsresultat relaterad till de nationella målen i årskurs 3, 5 och 9 i varje ämne. Vidare saknas en separat redovisning av hur många elever som nått kravnivån för godkänt på de nationella proven. Mot bakgrund av bristande dokumentation på skolnivå har Skolinspektionen inte kunnat bedöma kunskapsresultaten i sin helhet.

Som ett led i skolans kvalitetsarbete behöver rektorn inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning. Det är därför angeläget att lärarna dokumenterar den uppföljning och utvärdering de gör av elevernas kunskapsutveckling och att detta görs i samtliga ämnen och utifrån de nationella kursplanerna nationella och kunskapskraven. Skriftliga omdömen utfärdas inte i alla ämnen som eleverna ges undervisning i och det sker inte alltid en tydlig beskrivning av elevernas kunskapsutveckling relaterat till målen. Detta måste utvecklas så att eleverna ges tydlig information om var de befinner sig i sitt lärande.

Det är också viktigt att rektorn tillsammans med skolans personal i sitt fortsatta kvalitetsarbete tydliggör de utvecklingsområden som gäller för Svappavaara skola, samt konkretiserar de åtgärder som behövs för att förbättra måluppfyllelsen. Av tillsynen framgår exempelvis att pojkarnas motivation för skolarbetet måste förbättras. I det fortsatta utvecklingsarbetet är det viktigt att rektorn tar ett ökat ledningsansvar.

För att elevers behov av särskilt stöd tillgodoses behöver rektorn också säkerställa att skolans rutiner och arbetsgång gällande särskilda stödinsatser samt åtgärdsprogram sker i enlighet med lagstiftningen.

Avslutningsvis konstaterar Skolinspektionen att flertalet av de brister som identifierats

vid denna tillsyn också framkom som förbättringsområden vid Skolverkets inspektion år 2004.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Svappavaara skola i Kiruna kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kiruna kommun att senast den **21 mars 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningar.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Undervisningen ska utgå från och omfatta läroplanens respektive kursplanernas krav som finns för respektive ämne (1 kap. 11 § skollagen, Lgr 11/Lpo 94 och förordning om kursplaner).
- Undervisningen i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska (5 kap. 15 § skolförordningen).

Trygghet och studiero

Skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling motsvarar inte kraven i skollagen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Det för skolenheten ska finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).
- Skolan ska upprätta rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen (6 kap. 10 § skollagen).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Utredda behov av studiehjälpen på modersmålet samt ge handledning till de elever som har behov av det (5 kap. 4 § skolförordningen)
- Rektorn ska fatta beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång enligt författningarnas krav (3 kap.9 §, 11-12 §§ skollagen)
- Rektorn ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap. 8 § första stycket skollagen).
- Rektorn ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte tillräckligt om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Lärarna regelbundet ska utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån läroplanens respektive kursplanens krav som finns för varje ämne (Lgr 11 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg/Lpo 94 2.7 Mål och riktlinjer, Bedömning och betyg).

- I de individuella utvecklingsplanerna ska framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).
- De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i varje ämne som eleven får undervisning i (10 kap 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen).

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Alla elever har inte lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

I detta ingår att:

- Skolan erbjuder eleverna språkval i enlighet med författningarnas krav (10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 5–7 §§ skolförordningen).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

I den redogörelse för måluppfyllelse som rektorn presenterar till nämnden redovisas resultaten sammantaget för två F-9 skolor i rektorsområdet. Skolverkets statistik visar dock att det genomsnittliga meritvärdet för Svappavaara skola läsåret 2010/2011 var drygt 200 poäng i jämförelse med rikets 210,6. Andel elever som når målen i alla ämnen går inte att utläsa då årskurs 9 har för få elever för att officiellt kunna redovisa detta. Enligt intervjuer når dock inte alla elever målen i alla ämnen. Ämnen där måluppfyllelsen enligt rektorn är lägre är engelska, matematik och naturorienterade ämnen. Av Skolverkets statistiska framgångar vidare att flickor har ett högre meritvärde än pojkarna. Enligt dokumentation och intervjuer framkommer att det vid skolan råder en kultur av bristande motivation och att detta särskilt gäller bland pojkarna. Rektorn uppger också att skolans måluppfyllelse varierar mellan åren.

Det saknas också en separat redovisning av hur många elever som nått kravnivån för godkänt på de nationella proven. Av dokumentation framkommer dock att alla elever inte genomfört alla delprov och att arbete pågår för att skapa högre motivation hos elever för att genomföra de nationella proven. Skolinspektionen vill i sammanhanget klargöra att nationella prov i årskurs 9 är obligatoriska.

Svappavaara skola genomför nationella ämnesprov i årskurs 3 och 5. I den redogörelse för måluppfyllelse som rektorn presenterar redovisas resultaten sammantaget för de tre skolorna i rektorsområdet. Det saknas en separat redovisning av hur många elever som nått kravnivån för godkänt på de nationella proven vid Svappavaara skola. Det saknas också en sammanställning av kunskapsresultaten relaterad till de nationella målen i årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik samt i årskurs 5 i samtliga ämnen varför Skolinspektionen inte kunnat bedöma resultaten i sin helhet.

Mot bakgrund av att alla elever inte ges möjligheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i samtliga ämnen och att skolan inte kontinuerligt följer upp och utvärderar kunskapsresultaten i alla ämnen måste skolan vidta åtgärder. Skolan måste säkerställa att alla elever ges förutsättningar att lägst nå kunskapskraven för utbildningen.

Vidare framgår av dokumentation och intervjuer med rektorn och personal att kränkningar förekommer mellan elever men att skolan agerar vid sådana händelser. Skolan bedriver också ett kontinuerligt värdegrundsarbete. Enligt rektorn och lärare finns dock problem med konflikter och en hård jargong mellan vissa elever. Vidare uppges att rasistiska tillmälen konstaterats vid olika tillfällen gentemot de elever i som går i skolans förberedelseklass. Av de elevenkäter skolan genomför finns också enligt skolans

kvalitetsredovisning en signal om upplevd oro och otrygghet i skolan.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningar.

Motivering:

Undervisningens utgångspunkt

I intervjuer med lärare framkommer att vissa delar av utbildningen inte är inriktad på de nya kursplanernas kunskapskrav och centrala innehåll. Under föregående läsår har lärare i olika omfattning arbetat i kommunens ämnesgrupper med att sätta sig in i de nya kursplanerna. Medan vissa lärare arbetar för att planera och genomföra undervisningen utifrån de nya kursplanerna uppger andra att den nya läroplanen inte i alla delar styr undervisningen. Det framgår också att det finns lärare som upplever begränsade möjligheter att samverka kring och diskutera nya styrdokument.

Svenska som andraspråk

Vid Svappavaara skola genomförs undervisning i svenska som andraspråk. Enligt intervju med lärare framkommer dock att eleverna inte ges undervisning i ämnet istället för svenska. Lärare uppger också att svenska som andraspråk mera fungerar som stöd i ämnet svenska och inte som ett eget ämne. Undervisningen sker inte heller utifrån kursplanen i svenska som andra språk.

Skolinspektionen vill klargöra att elever som bedöms vara i behov av svenska som andraspråk har rätt till denna undervisning och att beslutet fattas av rektorn. Det är viktigt att beakta att svenska som andraspråk är ett eget ämne med egen kursplan som ska genomföras istället för svenska.

Författning:

1 kap. 11§ skollagen, Lgr 11/Lpo 94 förordning och kursplaner, 5 kap. 14–15 §§ skolförordningen, Lgr 11/Lpo 94 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling motsvarar inte kraven i skollagen.

Motivering:

Plan mot kränkande behandling

Svappavaara skola har en handlingsplan mot kränkande behandling som är gemensam för de tre skolenheter som ingår i rektorsområdet. Planen innehåller bland annat exempel på förebyggande åtgärder som generellt genomförs i skolområdet och rutiner för arbetet vid diskriminering och annan kränkande behandling. Det framgår också att kontinuerliga kartläggningar genomförs för att fånga upp signaler om risker från skolornas elever. De riskområden som skolorna ska arbeta med under kommande läsår är bland annat språkbruket, enstaka rasistiska tendenser samt oro och otrygghet i vissa elevgrupper. Det som däremot inte framgår av planen är vilken eller vilka av skolorna som de specifika områdena och åtgärderna avser.

Skolinspektionen vill framhålla att regleringen i skollagen kräver att en ny plan upprättas årligen för respektive verksamhet. Det är således inte tillräckligt att bara följa upp och se över den gamla planen. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vidare framkommer i intervju med rektor att skolan inte har rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.

För stöd i arbetet med planen mot kränkande behandling se Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling. Se även Diskrimineringsombudsmannens, Barn- och elevombudsmannens och Skolinspektionens handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling (2009).

Författning:

6 kap. 8,10 §§ skollagen.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Studiehandledning på modersmålet

I intervjuer med rektor och personal framgår att inga elever på skolan ges studiehandledning på modersmålet. Rektor uppger att denne känner till elever med sådant stödbehov. Av intervjuer framgår dock att utredningar inte genomförs.

Enligt skolförordningen ska en elev få studiehjälpen på sitt modersmål om eleven behöver det.

Särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång

Enligt skollagen får särskilt stöd ges i annan (särskild) undervisningsgrupp än den som eleven tillhör om det finns särskilda skäl. Det är viktigt att framhålla att det är en individuell bedömning som ska göras för varje elev. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och anpassning av studiegången kan inte göras utifrån en generell bedömning av en grupp elever.

I intervju med rektorn vid Svappavara skola framkommer att det saknas beslut om anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp för de elever som går i förberedelseklass. Skolinspektionen vill klargöra att en förberedelseklass måste ses som en särskild undervisningsgrupp. Rektorn måste således se till att elevens behov utreds och om behov finns fatta beslut om åtgärdsprogram där aktuella åtgärder tydligt framgår. Det är angeläget att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp begränsas i tid samt att skolan planerar för elevens framtida skolgång i ordinarie verksamhet.

Rektors svar

Av dokumentstudier och i intervjuer med rektor och lärare framkommer att de rutiner som skolan har, när det befaras att elever inte når kunskapskraven, inte tydligt omfattar rektors ansvar för utredning och beslut om åtgärdsprogram. Skolans handlingsprogram omfattar både stöd inom ramen för lärares ansvar och särskilda stödinsatser. Signaler om att en elev bedöms vara i riskzonen att inte nå målen kommer först från läraren till arbetslaget. Stöd sätts då in samtidigt som rektor och specialpedagog får signal om detta. Specialpedagog handleder lärare eller arbetar med eleven enskilt. Efter en tid följer specialpedagogen upp arbetet och om stödbehovet kvarstår upprättas ett åtgärdsprogram. Kvarstår behovet trots detta tas elevärendet upp i miniteamet. Skolans klasslärare gör därefter en pedagogisk kartläggning. Utifrån kartläggningen beslutas hur ärendet ska gå vidare med eventuellt fortsatta utredningar. Enligt rektor händer det att åtgärdsprogrammen dröjer alltför länge innan de upprättas eller till och med att det inte görs i tillräcklig omfattning.

I lärarintervjuer framkommer att rutiner och arbetsgång för särskilt stöd inte är tydliga för all personal. Enligt lärare tar utredningsprocessen ofta lång tid. Vidare uppger lärare att det inte upprättats så många åtgärdsprogram även om det formellt sett borde ha gjorts. Enligt rektor har en vanlig anledning till att åtgärdsprogram inte upprättats varit att elevvårdskonferensens protokoll fungerat som åtgärdsprogram.

Skolinspektionen vill klargöra att rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas. Om utredningen visar att eleven

inte behöver särskilt stöd ska också rektorn, eller den rektorn har överlåtit beslutanderätten till, besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Åtgärdsprogram

Åtgärdsprogram som utarbetas vid Svappavaara skola utgår från ett systemorienterat tillvägagångssätt. Blanketten har en tydlig struktur och omfattar en kartläggning av elevens nuvarande situation, hur elev och föräldrar uppfattar skolsituationen, mönster och samband avseende elevers behov av hjälp och stöd, samt långsiktiga mål och arbetsmål. Ytterligare ett avsnitt omfattar åtgärder, vem som är ansvarig för olika moment och när åtgärderna ska genomföras.

Det åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av uppfyller dock inte de krav som kan ställas på ett sådant. Av programmet framgår inte i alla delar hur stödåtgärderna utformats utifrån de behov eleven har. Det framgår inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Enligt skollagen ska det av åtgärdsprogram framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen vill i sammanhanget än en gång betona rektors ansvar i såväl upprättande av åtgärdsprogram som uppföljning och utvärdering av de stödinsatser som ges.

För stöd i utarbetandet av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd och kommentarer för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

Författning:

3 kap. 8–12 §§ skollagen, 5 kap. 4 § skolförordningen.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte tillräckligt om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Motivering:

Utvärdering av elevernas kunskaper

Av dokumentation och intervju med lärare framkommer att elevernas kunskapsutveckling inte systematiskt följs upp, utvärderas och dokumenteras med utgångspunkt i kursplanernas krav i alla ämnen och årskurser. Det framgår att det finns lärare som mera dokumenterar vad eleverna gjort för arbetsuppgifter, inte vad eleverna lärt sig i relation till kunskapskraven. Någon lärare uppger också att bedömningen av elevernas kunskapsutveckling mera relateras till en känsla av måluppfyllelse. Det framgår att kunskapsuppföljningen sker mer systematiskt i matematik, svenska och engelska där

nationella prov och diagnoser utgör centrala underlag. Enligt lärarna är det också dessa resultat som rektorn i huvudsak efterfrågar.

Att systematiskt följa och utvärdera elevers kunskapsutveckling i relation till de nationella kraven i kursplanerna utgör, enligt Skolinspektionen, ett viktigt underlag för att kunna vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse. Likaså är kunskapsuppföljning i samtliga ämnen utgångspunkten för att kunna ge den information som en individuell utvecklingsplan med skriftliga omdömen ska förmedla.

Individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen

Svappavaara skola upprättar individuella utvecklingsplaner för samtliga elever i anslutning till utvecklingssamtalen. I de utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår inte alltid skolans insatser för att eleven ska nå målen. Skolinspektionen ser exempel på planer där fokus ligger på vad eleven ska göra, medan skolans insatser inte tydligt redovisas. En individuell utvecklingsplan ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Skolans ansvar för undervisningen och dess insatser är således centrala att redogöra för. Av intervjuer med lärare och elever framgår också att den individuella utvecklingsplanen ofta inte följs upp förrän vid nästa utvecklingssamtal.

Skriftliga omdömen utfärdas inte i alla ämnen som eleverna får undervisning i. Omdömena saknar också ofta beskrivningar av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till målen. I exempel på omdömen beskrivs att eleven tycker att det går bra i engelska, tycker om nya boken i matematik och hänger med bra i planeringen, samt har goda kunskaper i övriga ämnen. Det framgår således inte konkret vilka förmågor och kunskaper som eleven nått och vilka mål som bedömningen relaterar till.

Författning:

3 kap. 4 §, 10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg/Lpo 94 2.7 Mål och riktlinjer, Bedömning och betyg.

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten.

Motivering:

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till nationella mål och kunskapskrav. Det är viktigt att resultaten följs upp och utvärderas både på individ- och skolnivå så att nya metoder kan prövas och utvecklas. En systematisk dokumentation på skolnivå gör det möjligt att se mönster i resultaten över tid, mellan flickor och pojkar samt mellan ämnen.

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektor framkommer att de kunskapsresultat som främst följs upp är ämnena svenska, matematik och engelska. Av skolans kvalitetsredovisning framgår resultaten sammantaget för de tre skolenheter som ingår i rektors ansvar. Där redovisas hur stor andel elever som nått tillfredsställande resultat sammantaget för alla ämnen i årskurserna 3, 5 och 8. Elevernas måluppfyllelse i årskurs 9 redovisas sammantaget för två skolor. Även resultaten från de nationella ämnesproven redovisas gemensamt för skolorna. Rektor diskuterar muntligt med lärare och specialpedagog hur eleverna klarar sig. Främst uppmärksammas resultaten från nationella ämnesprov, diagnoser och om elever har svårigheter i skolarbetet. Någon dokumenterad sammanställning av kunskapsresultaten för de olika ämnena i Svappavaara skola i årskurs 3, 5 och 9 redovisas inte. Skolan saknar därmed viktiga underlag i sitt kvalitetsarbete och för att kunna vidta relevanta åtgärder i syfte att öka måluppfyllelsen. Av intervjuer med skolans personal framgår också att den gemensamma bilden av skolans resultat är bristfällig.

Det är Skolinspektionens bedömning att rektor mer systematiskt behöver följa upp och utvärdera skolans resultat så att både väl fungerande insatser synliggörs men också så att förbättringsinsatser tydliggörs. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av den kultur av bristande motivation som enligt skolans egen beskrivning finns bland eleverna, och särskilt då bland pojkarna. Rektors roll är att leda kvalitetsarbetet och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen.

Författning:

4 kap. 4 § första stycket skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar/Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar.

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning:**

Alla elever har inte lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Motivering:*Språkval*

Av dokumentation och intervjuer framgår att elever inte ges reella valmöjligheter när det gäller språkvalet i årskurs 7. Enligt skolans språkvalsblankett kan elever som språkval välja att läsa tyska, spanska, svenska eller engelska. Enligt rektorn uppmanas alla elever att först pröva på att läsa spanska under årskurs 7. Som skäl anges att skolan endast har tillgång till en utbildad lärare i spanska. Rektor uppger också att om elever verkligen vill läsa ett annat språk än spanska kan det anordnas. Intervjuade elever beskriver att de först måste pröva på spanska och att de sedan kan välja svenska eller engelska som alternativt språkval.

2011-12-21

13 (15)

Dnr 43-2011:377

Enligt skolförordningen ska huvudmannen som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. Detta görs således inte på Svappavaara skola.

Föfattning:

10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 5–7 §§ skolförordningen.

Bakgrund

Beskrivning av Svappavaara skola

Verksamheten i Svappavaara skola omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9. I skolans lokaler finns även fritidshem. Skolan har 35 elever i årskurserna 1–9 och 6 elever i förskoleklassen. Vid skolan finns också en förberedelseklass.

Eleverna är organiserade i åldersblandade klasser. Personalen är organiserad i tre mindre arbetslag.

Rektorn för har förutom ansvar för Svappavaara skola även ansvar för Övre Soppero skola och Vittangi skola samt fritidshem vid respektive verksamhet. Bedömningen av fritidshemmens verksamhet redovisas i ett separat kommunövergripande beslut.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd AnnaCarin Nilsson och jurist Hanna Karlsson.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Anna Davis
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).